

Поширеним засобом поповнення складу професіоналізмів є «місцева творчість» (у межах колективу, підприємства тощо), насамперед за рахунок префіксації та словоскладання. Серед префіксів найпопулярніші до- (дообладнати, декваліфікація), недо- (недопалив, недовнесок), за- (залозунгувати, запроцентувати), над- (надзверхплановий); серед суфіксів -ість (бойовитість, пливучість, стрибучість), -аж (типаж, листаж), -ація (маршрутизація) тощо. Частина професіоналізмів переходить до термінів, зазнаючи при цьому структурних змін; деякі з них, не стаючи термінами, проте уживаються в науковій мові з певними застереженнями (здебільшого їх виділяють лапками, тоді як терміни вживають без лапок).

Сьогодні ринок праці вимагає не тільки інтегрованого фахівця, а й людини, яка розуміє, що висока культура – це фактор успіху, конкурентоспроможності, це володіння умінням спілкуватися з людьми. Також це толерантність, здатність управляти собою, вміння працювати в колективі, бути наполегливим, енергійним, доброзичливим, працездатним, вміти вирішувати управлінські завдання на певному рівні своєї посади.

Халявка Д.О.
НМетАУ

КУЛЬТУРА МОВИ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖЕРА

Культура мовлення тісно пов'язана й з культурою мислення. Адже якщо менеджер чітко, логічно мислить, тоді й мовлення у нього зрозуміле, логічне. Якщо у людини немає логічної думки, якщо вона говорить про те, чого не розуміє або не знає, тоді й мовлення в неї плутане, беззмістовне, захащене зайвими словами.

Одним з важливих напрямів мовної підготовки й формування професійної культури фахівця є вдосконалення володіння мовою професії, тобто знання термінології, здобуття навичок у введенні спеціальної лексики до професійних текстів. Доцільно наголосити на трьох аспектах узазаної проблеми: культурі професійного мовлення як невід'ємної складової іміджу фахівця; формулах українського мовного етикету в професій-

ному спілкуванні; особливостях функціонування економічної термінології в управлінській сфері. Акцентується увага лише на особливостях функціонування економічної термінології, оскільки від її ґрунтового засвоєння, постійного вдосконалення залежить рівень професійних знань, професійної компетентності (бухгалтера, податкового інспектора, менеджера, фінансиста), рівень професіоналізму, мовної й мовленнєвої культури особистості.

Важливим аспектом фахової мовної підготовки студентів є знання ними термінів-паронімів – лексем, близьких за звучанням, але різних за значенням. Ця категорія слів посідає значне місце в лексиці української мови, а тому студентам треба подавати найбільш вживані з них і пояснювати денотативні відмінності у їх лексичних значеннях. Прикладами таких патронімічних лексем є: банковий – банківський (збігаються у значенні, але дещо розходяться у сполучуваності з іншими словами: обидві лексеми вживаються зі словами документ, внесок, капітал, книжка, операція, переказ, політика, але тільки з лексемою банківський – слова актив, контроль, кредит, працівник, робота, система, службовець); чисельний (виражений в будь-якій кількості) – численний (який складається з великої кількості; який відбувається часто) – числовий (пов’язаний з числом, за допомогою якого передається кількість, виражається одиничність, подвійність чи множинність предметів) та чимало інших. Правильна вимова, вільне, невимушене оперування словом, уникнення вульгаризмів, архаїзмів, слів-паразитів, зайвих іншомовних слів, наголошування на головних думках, фонетична виразність, інтонаційна розмаїтість, чітка дикція, розмірений темп мовлення, правильне використання логічних наголосів і психологічних пауз, взаємовідповідність між змістом і тоном, між словами, жестами та мімікою – необхідні елементи мовної культури менеджера.

Отже, культура мовлення – це частка загальної професійної культури менеджера, а її відсутність – свідчення бездуховності і безграмотності людини. Мистецтво спілкування завжди вважалося органічною складовою професіоналізму ділової людини, менеджера нового типу, який повинен мати нестандартний погляд на речі, відзначатися високою етикою у спілкуванні, гнучко розподіляти обов’язки, володіти Божим даром –

харизматичним вмінням подобатися людям, надихати їх, вести за собою не силою наказу, а силою аргументів, переконливого слова, яке з давніх часів вважалося божественним даром. Реформування вищої школи, та ті вимоги ,які висувуються до фахівця з менеджменту, вимагають змін методик вищої школи. Ефективність реформування системи освіти і фахової підготовки будуть залежати від того, як швидко вища школа зможе звільнитися від старих ідей та почне використовувати нові ідеї і концепції.

Хільченко Г.М.
НТУ «ХПІ»

ВПЛИВ ЗАПОЗИЧЕНЬ ТА НЕОЛОГІЗМІВ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Лексична система сучасної української мови є відображенням кожного нового предмета, явища і поняття, які з'явилися на рубежі минулого тисячоліття. Формуючись протягом століть, лексика сучасної української мови неоднорідна, складається не тільки з корінних слів, але й зі слів, запозичених з інших мов. Іноземні джерела збагачували українську мову в усіх сферах протягом її історичного розвитку. Аби було ясно, «запозичення» (запозичене слово або лексико-копіювання) визначається як слово, яке вступило до словника однієї мови від іншої та було засвоєно приймаючою мовою.

Хоча слова запозичувалися українською мовою віками, останні 50 років спостерігається різке збільшення числа запозичених слів. Враховуючи той факт, що англійська мова є глобальною і що Україна перебуває на порозі переживання європейського впливу не тільки у сфері засобів масової інформації, а й у технічній сфері, політиці, фінансах, культурі і, що більш важливо, нашого життя, українська мова в даний час переживає безпрецедентний і майже неконтрольований потік англіцизмів. До прикладів англійських запозичень, що часто зустрічаються, відносяться: департамент, бренд, бізнес, дефолт, дилер, бізнес-ланч, інфляція, ліцензія, ваучер, приватизація, холдинг, флешмоб, емісія, маржинальний, тинейджер, спікер, провайдер, інаугурація, коаліція, піар, імідж.